



AVOCATUL POPORULUI



Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP

Aprob

Avocatul Poporului

Renate Weber



Raport

*privind vizita desfășurată la Căminul de Pensionari „Sf. Cuvioasă Parascheva” Iași,
județul Iași*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare.**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare.**
- 3. Recomandări.**

1. Cadrul general și organizarea vizitei.

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii (MNP), conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, locurile în care persoanele sunt private de libertate, în sensul art. 4 din OPCAT.

Având în vedere situația excepțională cu care s-a confruntat România în contextul pandemiei de coronavirus, a fost necesară aplicarea unor măsuri ferme pentru combaterea răspândirii COVID-19, iar MNP, ca entitate implicată în monitorizarea condițiilor de viață și a tratamentului aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, a urmărit permanent respectarea prevederilor legale și a standardelor naționale și internaționale în materia respectării drepturilor fundamentale, precum și interzicerea torturii și a altor rele tratamente.

În temeiul OPCAT, precum și a art. 4, art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, în data de 16.06.2022, a fost efectuată o vizită la Căminul de Pensionari „Sf. Cuvioasă Parascheva” Iași, județul Iași, având ca obiective consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipa de vizitare a fost formată din: doamna [nume], domnul [nume] și domnul [nume], consilieri ai Centrului Zonal Bacău al instituției Avocatul Poporului, precum și doamna [nume], reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația pentru Sprijin Comunitar și Integrare Socială - ASCIS.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată, din interviurile cu beneficiarii și cu personalul unității.

Căminul de Pensionari "Sf. Cuvioasă Parascheva" Iași este o instituție publică de asistență socială, cu personalitate juridică, în subordinea Consiliului Local Iași, cu sediul în Municipiul Iași, str. T. Codrescu, nr. 6, având o capacitate de 253 de locuri. Amplasarea căminului asigură accesul liber la majoritatea serviciilor și facilităților comunității, având în vedere că există căi de acces circulate de mijloace de transport în comun, înspre și din direcția unității.

Căminul de Pensionari "Sf. Cuvioasă Parascheva" Iași a fost înființat prin Decizia nr. 642, emisă de Consiliul Popular al Județului Iași, la data de 04.11.1977, iar prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Iași nr. 113/ 21.06.1999 s-a hotărât trecerea în proprietatea privată a



Consiliului Local al Municipiului Iași și preluarea spre finanțare, începând cu data de 01.04.1999. La data efectuării vizitei serviciul social era licențiat conform Licenței de funcționare cu seria LF nr. 0010291/08.11.2021 (autorizat să funcționeze până la data de 07.11.2026), de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale, având ca furnizor de servicii Direcția de Asistență Socială Iași, acreditat ca furnizor prin Certificat de acreditare seria AF, nr. 004260/ 12.06.2018, de către Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

Scopul Căminului de Pensionari "Sf. Cuvioasă Parascheva" Iași este: acordarea de servicii sociale cu cazare persoanelor vârstnice, cetățeni ai municipiului Iași.

Activitățile de bază desfășurate în cadrul căminului sunt: cazare pe perioadă de lungă durată, acordare masă (preparare masă caldă), îngrijire personală, supraveghere, asigurare îngrijiri medicale curente și asistență socială, consiliere psihologică și religioasă, desfășurarea de activități de socializare, activități culturale și religioase, terapii de recuperare fizică și psihică, spălătorie, călcatorie, mici reparații croitorie.

Serviciul social Căminul de Pensionari "Sf. Cuvioasă Parascheva" Iași este organizat și funcționează în conformitate cu prevederile Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată și actualizată, precum și ale Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, iar standardul minim de calitate aplicabil este Ordinul nr. 29/2019 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinelor sociale – Anexa 1- Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare organizate ca centre rezidențiale destinate persoanelor vârstnice.

Serviciul social se organizează și funcționează cu respectarea principiilor generale care guvernează sistemul național de asistență socială, precum și a principiilor specifice care stau la baza acordării serviciilor sociale prevăzute în legislația specifică, în convențiile internaționale ratificate prin lege și în celelalte acte internaționale în materie, la care România este parte, precum și în standardele minime de calitate aplicabile.

Accesul unei persoane vârstnice în cămin se face avându-se în vedere următoarele criterii de prioritate :

- a) necesită îngrijire medicală curentă, care nu poate fi asigurată la domiciliu și care poate fi asigurată în unitate;
- b) nu se poate gospodări singură;
- c) este lipsită de susținători legali sau aceștia nu pot să-și îndeplinească obligațiile datorită stării de sănătate sau situației economice și a sarcinilor familiale;
- d) nu are locuință și nu realizează venituri proprii.

Conform informațiilor primite de la personalul căminului, admiterea în unitate a persoanelor vârstnice se acordă la cererea scrisă a persoanei vârstnice interesate, sau a



reprezentantului legal al acesteia (conform prevederilor art. 27, alin.(1) din Legea nr.17/ 2000), iar cererea se depune la Direcția de Asistență Socială Iași.

Dreptul la asistență socială, prevăzut de Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, se stabilește pe baza anchetei sociale cu respectarea criteriilor prevăzute în grila națională de evaluare a persoanelor vârstnice, iar analizarea, evaluarea cererii și a documentelor anexate la aceasta se face de către specialistul din cadrul Direcției de Asistență Socială Iași. Pe baza analizei sociale, economice și medicale a persoanei vârstnice, prin ancheta socială se propune măsura de asistență socială justificată de situația de fapt constatată.

Dreptul la serviciile sociale se stabilește de către D.A.S. Iași, prin dispoziția directorului, iar analizarea și evaluarea dosarului solicitantului/potențialului beneficiar, se face de către Comisia de evaluare a dosarelor pentru persoanele care solicită internarea în Căminul de Pensionari „Sf. Cuvioasă Parascheva” Iași.

Cazarea în cămin se realizează cu încheierea unui contract de furnizare servicii, a cărui format și conținut respectă modelul aprobat prin Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 73/2005 privind aprobarea modelului Contractului pentru acordarea de servicii sociale, încheiat de furnizorii de servicii sociale, acreditați conform legii, cu beneficiarii de servicii sociale.

La internarea în cămin persoana vârstnică este informată de către specialiștii desemnați, privind: ghidurile, regulamentele, termenii contractului de furnizare de servicii, angajament, procese-verbale de predare-primire, acorduri etc.

Din discuțiile purtate cu personalul căminului a reieșit că, deși unitatea avea multe locuri disponibile, **existau numeroase cereri pentru internarea în cămin a unor persoane vârstnice, acestea nefiind admise motivat de faptul că persoanele solicitante nu îndeplineau unele criterii, mai ales cel referitor la lipsa unei locuințe proprietate personală.** Cu privire la acest aspect, **având în vedere prevederile art. 3 din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, care prevede că ”Beneficiază de prevederile prezentei legi persoana vârstnică, definită la art. 1 alin. (4), care se găsește în una dintre următoarele situații:**

a) nu are familie sau nu se află în întreținerea unei sau unor persoane obligate la aceasta, potrivit dispozițiilor legale în vigoare;

b) nu are locuință și nici posibilitatea de a-și asigura condițiile de locuit pe baza resurselor proprii;

c) nu realizează venituri proprii sau acestea nu sunt suficiente pentru asigurarea îngrijirii necesare;

d) nu se poate gospodări singură sau necesită îngrijire specializată;

e) se află în imposibilitatea de a-și asigura nevoile sociomedicale, datorită bolii ori stării fizice sau psihice”,

membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersurile necesare pentru aplicarea corespunzătoare a criteriilor menționate anterior, astfel încât și persoanele care dețin în proprietate locuință să poată fi admise în Căminul de Pensionari ”Sf. Cuvioasă Parascheva” Iași.



În Căminul de Pensionari "Sf. Cuvioasă Parascheva" Iași erau internate următoarele categorii de persoane:

- persoane vârstnice, cu domiciliul stabil în municipiul Iași, care au împlinit vârsta de pensionare stabilită de lege;
- persoane vârstnice valide, apte să se autoservească la internare, care se încadrează în gradele III A și III B de dependență, II A, II B, IIC și IA, IB, IC (conform H.G. nr. 886/2000);
- persoane care nu se pot gospodări singure;
- persoane fără venituri proprii, dar cu susținători legali cu posibilități de a achita integral contribuția de întreținere stabilită ca obligație de plată pentru persoana vârstnică;
- persoane care nu au familie sau nu se află în întreținerea unei sau unor persoane obligate la aceasta, potrivit dispozițiilor legale în vigoare;
- persoane fără locuință proprietate personală;
- persoane care nu realizează venituri proprii sau acestea nu sunt suficiente pentru asigurarea îngrijirii necesare;
- persoane care se află în imposibilitatea de a-și asigura nevoile socio-medicale, datorită stării fizice, însă nu suferă de boli incurabile, psihice, contagioase.

Principalele situații în care încetează acordarea serviciilor sunt următoarele:

- a) la cererea beneficiarului care are preservată capacitatea de discernământ, sub semnătură (se solicită beneficiarului să indice în scris locul de domiciliu/ reședința/unde va locui); în termen de maxim 5 zile de la ieșirea beneficiarului din centru se notifică în scris serviciul public de asistență socială de la nivelul primăriei localității pe a cărei rază teritorială va locui persoana respectivă cu privire la prezența beneficiarului în localitate;
- b) după caz, la cererea reprezentantului legal al beneficiarului lipsit de discernământ și angajamentul scris al acestuia cu privire la respectarea obligației de a asigura găzduirea, îngrijirea și întreținerea beneficiarului; în termen de maxim 48 ore de la ieșirea beneficiarului, căminul notifică, telefonic și în scris, serviciul public de asistență socială pe a cărei rază teritorială va locui beneficiarul despre prezența acestuia în localitate, pentru a facilita verificarea condițiilor de găzduire și îngrijire oferite;
- c) transfer pe perioadă nedeterminată în alt centru de tip rezidențial/altă instituție, la cererea scrisă a beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal; anterior ieșirii beneficiarului din cămin se verifică acordul centrului/ instituției în care se va transfera acesta;
- d) la recomandarea căminului în situația în care nu mai are capacitatea de a acorda toate serviciile corespunzătoare nevoilor beneficiarului sau se închide; cu minim 30 de zile anterior datei când se estimează încetarea serviciilor, căminul stabilește, împreună cu beneficiarul și Direcția de Asistență Socială Iași, modul de soluționare a situației fiecărui beneficiar (transfer în alt centru, revenire în familie etc.);
- e) în caz de deces al beneficiarului;
- f) în cazul în care beneficiarul are un comportament inadecvat care face incompatibilă găzduirea acestuia în cămin în condiții de securitate pentru el, ceilalți beneficiari sau personalul căminului;



g) când nu se mai respectă clauzele contractuale de către beneficiar. Încetarea serviciilor acordate beneficiarului în ultimele două situații menționate mai sus se realizează de conducătorul căminului/ furnizorului acestuia, cu acordul unei comisii formate din conducătorul căminului/ furnizorului, 2 reprezentanți ai personalului, responsabilul de caz și 2 reprezentanți ai beneficiarilor;

h) când scopul contractului a fost atins;

i) în cazuri de forță majoră.

j) altele.

Finanțarea cheltuielilor Căminului era asigurată, în condițiile legii, din următoarele surse:

a) venituri proprii încasate din contribuția persoanelor beneficiare sau a întreținătorilor acestora, după caz, în cuantum variabil de 750-1500 lei/beneficiar, în funcție de gradul de dependență;

b) sume alocate de la bugetul local;

c) bugetul de stat;

d) donații, sponsorizări sau alte contribuții din partea persoanelor fizice ori juridice din țară și din străinătate.

La momentul efectuării vizitei erau 119 beneficiari cazați în centru (60 femei și 59 bărbați), cu vârsta cuprinsă între 65 și 103 ani, dintre care o mare parte prezenta un grad de dependență, astfel: 11 persoane erau încadrate în gradele IA, IB, IC, necesitând supraveghere și îngrijire continuă din partea personalului, 35 beneficiari erau încadrați în gradele IIA, IIB, IIC, necesitând zilnic supraveghere, îngrijire și ajutor parțial din partea personalului de supraveghere, iar restul de 73 de persoane erau încadrate în gradele IIIA, respectiv IIIB adică persoane independente.

Activitatea căminului era asigurată de un număr de 85 de angajați, conform prevederilor Hotărârii Consiliului Local Iași nr. 165/2022, dintre care:

a) personal de conducere (director, contabil șef): 2 persoane.

b) personal de specialitate de îngrijire și asistență/ personal de specialitate și auxiliar: 41 persoane (asistent social, asistent medical generalist, asistent nutriționist și dietetician, fiziokinetoterapeut, psiholog, medic primar, instructor de ergoterapie, instructor de educație, preot, profesor CFM, maseur, infirmieră, spălătoreasă).

c) personal cu funcții administrative, gospodărire, întreținere - reparații, deservire: 42 persoane (inspector de specialitate, consilier juridic, administrator, referent, paznic, îngrijitor, șofer, muncitor calificat).

d) voluntari: 60 persoane.

Conform informațiilor furnizate de către personalul căminului, **la data efectuării vizitei erau vacante următoarele 17 posturi: medic – 1 post, consilier juridic – 1 post, referent – 3 posturi, instructor de educație – 1 post, muncitor calificat – 4 posturi, infirmier – 4 posturi, îngrijitor - 2 posturi, asistent medical – 1 post.** Având în vedere acest aspect, **membrii echipei de vizitare consideră necesar să se ia măsurile legale pentru angajarea pe posturile vacante a personalului necesar desfășurării activităților din cămin.**



Au fost prezentate membrilor echipei de vizitare documente privind concursurile aflate în derulare (în data de 06.07.2022 pentru ocuparea postului de infirmier la Compartimentul de Asistență pentru Sănătate), precum și cele organizate anterior vizitei (în data de 19.05.2022 pentru ocuparea posturilor contractuale de execuție pe perioadă nedeterminată, pentru personalul care a ocupat fără concurs posturi de execuție, pe perioadă determinată, în timpul stării de alertă sau a situațiilor de risc epidemiologic, conform art. 27, alin. (1) din Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19).

Cu privire la pregătirea continuă a angajaților, conducerea căminului a prezentat echipei situația participărilor la cursuri de formare profesională pentru perioada 2021-2022. S-a putut observa că anual, la cursuri au participat angajați din diverse sectoare ale unității, temele abordate fiind: Instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă pentru activitățile de îngrijire a sănătății; Măsuri de prim ajutor în caz de accidentare la locul de muncă; Procedura privind instruirea personalului referitoare la mijloace PSI utilizate pentru stingerea incendiilor; Completarea registrelor; Reguli de confidențialitate aplicabile în relația cu aparținătorii, persoanele din exterior etc.; Modul de adresare față de beneficiari și comunicarea situațiilor deosebite. Membrii echipei de vizitare au reținut că majoritatea temelor se refereau la aspecte medicale, de igienă, regulamente și reguli interne, **fără a fi cuprinse și noțiuni privind legislația privind drepturile omului.** Drept urmare, **membrii echipei de vizitare consideră oportun să se efectueze demersuri pentru adaptarea Planului de instruire și formare profesională la diverse situații neprevăzute și care necesită o informare suplimentară a personalului, astfel încât să se desfășoare instruirii și formări profesionale cu privire la gestionarea situațiilor neprevăzute, precum și completarea planului cu teme referitoare la legislația privind drepturile omului.**

Referitor la fondurile alocate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților din cămin, acestea au fost apreciate de conducere ca fiind suficiente, astfel că, în perioada 2021 până la data efectuării vizitei, au putut fi efectuate o serie de îmbunătățiri și reparații curente la spațiile de cazare și recreere, precum și achiziționarea unor bunuri materiale, după cum urmează: amenajare spațiu recreere, pavilion foișor grădină din lemn, aparate aer condiționat, televizor led (70 bucăți), canapele, fotolii, mese, modul bibliotecă, pat spital acționare mecanică, saltele, pilote, perne, scaune, aparat aerosol (+ kit aerosol), concentrator de oxigen portabil, masă instrumentar cu sertar, pedalier ortopedic, pulsoximetru, stativ perfuzie, targă pliabilă, suport antebraț, suport încheietură mână etc.

Cazarea persoanelor se făcea în funcție de gradul de dependență, astfel :

- secții pentru persoane dependente, în care erau îngrijite persoanele încadrate în gradele de dependență IA, IB și IC;
- secții pentru persoane semidependente, în care erau îngrijite persoanele încadrate în gradele de dependență IIA, IIB și IIC;
- secții pentru persoane independente, în care erau îngrijite persoanele încadrate în gradele de dependență IIIA și IIIB.



Activitatea căminului se desfășura într-o clădire construită în anul 1977, cu subsol, demisol, parter și 2 etaje. În perioada 2014-2015, s-a realizat modernizarea clădirii căminului și construirea unui nou corp, prin fonduri europene. Căminul dispunea de facilități pentru persoanele cu dizabilități (intrare cu rampa și balustrade, lift).

Cazarea beneficiarilor se realiza în 139 de camere, cu următoarele utilități: televizor, frigider, mobilier (pat, dulap, noptieră securizată, cuier), sistem alarmă anti-incendiu, telefon fix, aparat aer condiționat.

Căminul este racordat la rețeaua de curent electric, la rețeaua de apă și canalizare și dispune de un sistem propriu de termoficare (centrală proprie).

La parterul unității erau dispuse următoarele spații: 26 camere cu 2 paturi, cabinet consiliere psiho-socială, cabinet masaj, cabinet fiziokinetoterapie, cameră de vizite, birou contabil-șef, birou contabilitate, birou administrativ, casierie, cabinet medical, capelă, sală de gimnastică, sală multifuncțională cu TV și sistem sonorizare, birou conducere, birou resurse umane, inspector SCIM și psiholog, birou asistent social și inspector achiziții, birou asistent social, profesor CFM, ergoterapeut, sală de mese, bucătărie.

La primul etaj erau 39 de camere cu 2 paturi și 6 camere cu 1 pat, precum și sala de pictură, biroul magazionerului și frizeria.

La etajul 2 existau 18 camere duble cu baie și toaletă, 3 apartamente cu trei paturi, 9 camere cu un pat și baie.

Etajul 3 era destinat Clubului Seniorilor - sala de activități socio-culturale și petrecere timp liber.

Subsolul avea spații pentru centrala termică, centrala telefonică, magazii diverse, vestiar pentru angajați, spălătorie și atelier de croitorie.

Membrii echipei de vizitare au reținut că în toate spațiile căminului (pentru cazare, activități și birourile personalului) era curat, un miros plăcut, lumina naturală era suficientă, precum și iluminatul artificial. **În câteva zone din spațiile comune de la etajul superior se puteau observa câteva infiltrații de apă, astfel că membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri pentru atragerea fondurilor necesare pentru realizarea unor lucrări de reparație și modernizare a exteriorului clădirii, motivat de faptul că la data efectuării vizitei, la unele etaje, erau zone afectate de ploi.**

Referitor la asistența medicală, căminul avea un cabinet medical dotat cu mobilier: dulapuri de medicamente, masă, pat consultații, precum și aparatură medicală: glucometru, tensiometru, pulsoximetru, termometru, frigider medicamente, aparat de urgență, precum și un spațiu destinat depozitării medicamentelor și a documentelor medicale.

Serviciile de asistență medicală erau asigurate, conform informațiilor conducerii centrului, de către un medic specialist de medicină de familie, un medic specialist reumatolog care avea program o dată pe săptămână, de un medic psihiatru care se prezenta în centru de 2 ori pe lună, un medic geriatriu care se deplasa ori de câte ori era solicitat, toți aceștia având contracte de colaborare. În cadrul centrului la momentul vizitei erau angajate și 5 asistente medicale cu un program de lucru de 12 ore zilnic, cu respectarea prevederilor legale în domeniu. Din studierea graficelor de lucru



și din relatările conducerii instituției a rezultat faptul că se asigura continuitatea în asistența medicală.

Exista Autorizație Sanitară de Funcționare eliberată de către Autoritatea de Sănătate Publică Iași cu nr.125195 din 20.05.2002 pentru obiectivul Cămin de Pensionari, având ca obiect de activitate: asistența socială a bătrânilor. De asemenea, Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Iași a emis un Document de Înregistrare Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor nr. VA 44 din 15.03.2007 pentru cantina Căminului, având ca activitate: recepționarea și depozitarea materiilor prime de natură animală și nonanimală, prepararea de meniuri și servirea mesei către consumatorul final în incinta localului.

Ca și patologie întâlnită la beneficiarii căminului, cele mai frecvente afecțiuni erau cele somatice: hipertensiune arterială (cvasitotalitatea beneficiarilor), bolile cerebrovasculare – 10 persoane, BPOC – 5 cazuri, diabet zaharat - 30 persoane (din care 4 insulinodependenți), boli endocrine – 8 cazuri, dar erau și 52 de beneficiari cu diagnostice psihiatrice: demență, boală Alzheimer, tulburare anxioasă-depresivă, tulburare psihotică. În ceea ce privește pacienții care primeau tratament psihiatric, un număr de 10 persoane își administrau singure tratamentul, iar restul de 42 primeau acest tratament de la asistentul medical, sub supravegherea acestuia. În cadrul centrului era un beneficiar diagnosticat cu o formă de cancer tegumentar în tratament, iar o altă persoană avea o suferință urinară de tip obstructiv, fiind purtătoare de sondă.

Membrii echipei de vizitare au constatat faptul că erau întocmite fișe de consultație medicală ale beneficiarilor, în care erau date despre diagnosticele și patologiile acestora, scrisorile medicale emise de medicii specialiști, documente și recomandări emise cu ocazia diverselor consulturi, tratamentele indicate, cu semnătura și parafa medicilor respectivi. Ca măsură de prevenire a răspândirii infecțiilor respiratorii se realiza o monitorizare zilnică a funcțiilor vitale, atât a beneficiarilor, cât și a salariaților, precum și o termometrizare zilnică a acestora.

Din studierea unui raport de activitate din luna februarie 2022 a compartimentului de asistență și îngrijire fizică și medicală, se poate constata că zilnic erau peste 45 de persoane care primeau tratament medical per os, 5 beneficiari primeau tratament cu insulină intravenos iar alții beneficiau de diverse alte tratamente: instilații oculare, aplicare locală tegumentară de geluri sau alte unguente, pansamente, dozări ale glicemiei sau ale altor constante, recoltare exudate, tratamente perfuzabile. Erau efectuate și alte activități printre care: prevenirea escarelor și a tulburărilor trofice cu administrarea zilnică de pansamente unui număr de 13 beneficiari, monitorizarea igienizării blocului alimentar și respectarea regimurilor alimentare, efectuarea zilnică a triajului persoanelor dependente și semidependente, depistarea precoce a îmbolnăvirilor persoanelor de îngrijire și a celor de la blocul alimentar, educație sanitară realizată în grup sau individual. Au fost studiate și rapoartele de tură ale asistentelor medicale, prin sondaj, în care erau descrise tratamentele medicale făcute beneficiarilor, evoluția stării de sănătate a acestora, diversele incidente petrecute în cursul turelor respective, sau monitorizările parametrilor vitali.

Din documentele studiate s-a constatat că nu existau în toate cazurile formulare de consimțământ informat al beneficiarului completate și semnate, prin care aceștia să își exprime acordul pentru asistența medicală: diagnostic, planul de tratament, prognosticul



bolii, alternative de tratament. Ca urmare, având în vedere prevederile Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, care, la art. 660 alin. (1) din Capitolul III - Acordul pacientului informat, precizează că: ”Pentru a fi supus la metode de prevenție, diagnostic și tratament, cu potențial de risc pentru pacient, după explicarea lor de către medic, medic dentist, asistent medical/moașă, conform prevederilor alin. (2) și (3), pacientului i se solicită acordul scris”, precum și prevederile Codului deontologic medical, care, la art. 11 alin. (1) din Capitolul II – Consimțământul, precizează că: ”Nicio intervenție în domeniul sănătății nu se poate efectua decât după ce persoana vizată și-a dat consimțământul liber și în cunoștință de cauză”, membrii echipei de vizitare consideră necesară întocmirea acestor formulare de consimțământ informat, în cazul tuturor persoanelor care beneficiază de servicii de asistență medicală.

Referitor la evidența administrării medicamentelor și materialelor sanitare, echipa de vizitare a constatat că era întocmită condica de evidență a acestora, cu consemnarea numelui beneficiarului, cantitatea totală eliberată, semnătura persoanei care întocmește condica și a celei care eliberează medicamentele și materialele, fiind respectate astfel prevederile legale în vigoare.

În cadrul unității vizitate nu exista un Registru de decese, singurele informații cu privire la decesul unor beneficiari fiind cele din Raportul de gardă sau din Foile de observație și din fișele medicale. Din informațiile furnizate de conducerea centrului a rezultat faptul că în anul 2021 au decedat 36 de persoane, iar în anul 2022 până la data efectuării vizitei au decedat 13 persoane. Aceste decese s-au produs fie în centrul rezidențial, fie la diverse spitale din Iași. Cauzele principale ale deceselor, așa cum reieșea din certificatul medical constatator al decesului, erau constituite de boli cardiovasculare, pneumonii, hemoragii digestive, infecții generalizate, infectare cu noul coronavirus. În urma studierii Raportelor de gardă ale asistentelor medicale a rezultat faptul că era consemnată ora decesului, o descriere succintă a modului de producere a acestui eveniment, anunțarea medicului de familie și a aparținătorilor, **însă existența unui Registru de decese ar permite monitorizarea mult mai ușoară a acestor evenimente. Ca urmare, echipa de vizitare consideră necesar întocmirea unui Registru de decese în care se fie consemnate toate datele cu privire la modul de producere a acestor evenimente, sau consemnarea în Registrul de evidență a incidentelor deosebite a tuturor incidentelor (inclusiv decesele), precum și a celorlalte înscrieri prevăzute de standardele minime de calitate în domeniu (data producerii incidentului, natura acestuia, consecințele asupra beneficiarului identificat prin nume, prenume, vârstă, data notificării familiei și/sau a instituțiilor competente ce trebuie informate conform legii, măsuri luate).**

La nivelul centrului rezidențial exista și un Registru de evidență a evenimentelor deosebite în care erau înregistrate diversele situații de îmbolnăviri, accidente, perioade de agitație psihomotorie, agresiuni verbale sau alte incidente, cu consemnarea datei producerii, natura acestuia, consecințele asupra beneficiarului precum și anunțarea autorităților competente sau a aparținătorilor acestora. În acest registru erau consemnate 27 de incidente în anul 2022, până la data efectuării vizitei.



Referitor la programele de kinetofizioterapie, centrul dispunea de o sală de gimnastică, un cabinet de kinetofizioterapie, precum și de o cameră pentru masaj. Programele de recuperare funcțională erau asigurate de un fiziokinetoterapeut, doi maseuri și un profesor de cultură fizică medicală.

Planul de recuperare era pus în aplicare de către terapeuți în urma unui consult de specialitate și consta în: programe de fizioterapie cu utilizarea aparatului de electroterapie BTL 5620 PLUS, ultrasunete, diverse terapii prin masaj (sedativ, antialgic, trofic), programe de mobilizare activă, pasivă, bicicletă portabilă. De asemenea, un număr de 8 beneficiari necesitau aplicarea unor manevre terapeutice pentru prevenirea escarelor de decubit la fiecare 4 ore. Din discuțiile purtate cu beneficiarii, aceștia și-au exprimat mulțumirea pentru aceste programe de recuperare funcțională **și au solicitat ca centrul să analizeze posibilitatea extinderii aplicării acestora, prin diversificarea procedurilor și creșterea numărului ședințelor de kinetoterapie, având în vedere numărul mare de diagnostice care ar beneficia: gonoartroză, coxartroză, sechele accident vascular cerebral, periartrite scapulohumerale, spondiloză cervicală, sechele posttraumatice ortopedice, dorsolombalgii.**

În ceea ce privește Registrul de evidență privind informarea beneficiarilor, acesta conținea diverse informări din care cele cu caracter medical aveau ca tematică: vaccinarea antigripală, măsuri de protecție individuală împotriva coronavirusului, noțiuni și măsuri de îmbunătățire a igienei personale etc. Echipa de vizitare a analizat de asemenea și Registrul de evidență privind perfecționarea continuă a personalului în care erau descrise diverse teme abordate în mod diferit pentru personalul destinat îngrijirii sănătății, personalul din sectorul alimentar sau cel care execută lucrări de curățenie. Erau evaluate cunoștințele despre măsurile de securitate și sănătate în muncă, despre măsurile de prim ajutor în caz de accident sau comunicarea și cercetarea diverselor evenimente adverse asociate acordării serviciilor medicale.

Din interviurile membrilor echipei de vizitare cu mai mulți beneficiari a rezultat faptul că aceștia erau mulțumiți de modul de asigurare a asistenței medicale, de tratamentul administrat și de relația cu personalul medical.

În ceea ce privește alimentația beneficiarilor aceasta se prepara în cadrul centrului. Personalul responsabil de blocul alimentar și servirea mesei era compus din 2 bucătari calificați, o asistentă nutriționistă, precum și din infirmieri sau îngrijitori. Din constatările echipei de vizitare a reieșit faptul că existau spații destinate preparării, depozitării și servirii alimentelor de către beneficiari: bucătărie, depozit de alimente dotat cu instalații și aparatură specifice, cameră frigorifică, precum și o sală de mese.

Servirea mesei se realiza fie în sala de mese situată la parterul unității, fie în camerele beneficiarilor în cazul celor semidependenți sau dependenți. Meniul se servea la ore fixe în trei serii, fiind prestabilit și afișat, cu respectarea regimului alimentar recomandat de medic. Rezidenții puteau să se implice la pregătirea hranei în vederea menținerii și refacerii abilităților de autoservire și autogospodărire. Meniul era împărțit în meniu comun și unul de regim pentru beneficiarii suferind de diabet zaharat, hipertensiune arterială, boli gastrointestinale. De exemplu, într-o zi aleasă în mod aleatoriu din luna iunie se serveau la micul dejun: salată de vinete, roșii iaurt, brânză



topită, ceai de fructe; la prânz: borș de pește, pește proaspăt prăjit cu măămăligă și mujdei, banane, iar la cină: paste cus-cus cu legume și carne de pui și salată de sfeclă roșie. Existau și câte două gustări între mesele principale. Din discuțiile purtate cu beneficiarii a rezultat faptul că aceștia erau mulțumiți de calitatea și cantitatea hranei primite, fapt constatat și de echipa de vizitare la fața locului.

Activitatea de asistență socială era asigurată de către un asistent social, angajat cu normă întreagă. Asistentul social desfășura activități, în colaborare cu ceilalți membri din echipa multidisciplinară, de evaluare (periodică, intermediară și finală – la ieșirea din centru), ședințe de informare și de consultare a beneficiarilor, participare la întocmirea Planurilor individualizate de asistență și îngrijire, formularea de adrese către diverse instituții și organizații, rapoarte de activitate referitoare la furnizarea de servicii sociale, completarea fișelor referitoare la monitorizare a serviciilor sociale furnizate etc. Documentele verificate (fișe de evaluare inițială, fișe de reevaluare periodică, planuri individualizate de asistență și îngrijire etc.) erau întocmite și completate conform prevederilor standardelor minime de calitate aplicabile în domeniu și conțineau informații complete și relevante referitoare la situația și evoluția beneficiarilor. De asemenea, dosarele personale ale beneficiarilor, erau bine organizate și erau păstrate în fișete metalice încuiate la care aveau acces doar asistentul social sau directorul căminului. În timpul vizitei au fost verificate mai multe registre ale căminului și s-a constatat, de asemenea, că acestea erau corect întocmite, aveau rubricația prevăzută de standardele minime de calitate în domeniu și erau completate la zi. Registrul de evidență privind informarea beneficiarilor cuprindea sesiuni de informare pe diverse teme: reguli de prevenire a răspândirii virusului SARS-Cov-2, reguli PSI, prelucrarea Ghidului beneficiarului, interzicerea consumului de alcool în cămin, Regulamentul intern privind ieșirea din unitate și obligativitatea de a anunța asistentul social privind plecarea din unitate etc. Toate descrierile ședințelor de informare erau însoțite de listele beneficiarilor participanți la ședințele de informare și de semnăturile acestora.

Căminul avea redactat un pliant informativ care conținea informații referitoare la scopul serviciului social, modalități de contact, condiții de admitere, structura de personal, servicii și facilități oferite. De asemenea, exista o pagină a așezământului pe rețeauă de socializare Facebook unde puteau fi găsite, de asemenea, informații, fotografii și filme referitoare la activitatea căminului. Informații referitoare la cămin, la serviciile oferite și activitățile desfășurate, se regăseau și pe site-ul Direcției de Asistență Socială a Municipiului Iași. Unitatea avea conceput un Ghid al beneficiarului în care se regăseau actele normative în baza cărora funcționa așezământul, o scurtă prezentare a căminului, misiunea și obiectivele acestuia, serviciile oferite, principiile care stăteau la baza funcționării serviciului social, drepturile și obligațiile rezidenților și ale furnizorului de servicii sociale.

În Registrul de evidență a evenimentelor deosebite erau consemnate situații de traumatisme prin cădere, decese, conflicte petrecute între beneficiari, solicitări adresate Serviciului de Ambulanță Județean. Registrul cazurilor de abuz conținea 2 situații petrecute în intervalul analizat (2021-2022), o situație de abuz verbal și cealaltă de abuz fizic, și erau consemnate măsurile luate pentru soluționarea acestora.



Referitor la respectarea dreptului beneficiarilor de a avea participa la activități religioase, s-a constatat că la parterul imobilului era amenajată o capelă, iar serviciile ecumenice erau asigurate de un preot capelan, angajat al căminului cu normă întreagă.

Pentru asigurarea dreptului de a face sesizări și sugestii sau reclamații, s-a constatat că exista o cuție destinată acestui scop, amplasată într-o zonă care asigura accesul beneficiarilor și exista un registru pentru consemnarea acestora. În perioada analizată nu au existat sesizări sau reclamații, motivat de faptul că beneficiarii preferă să transmită în mod direct personalului sau conducerii, aspectele sesizate.

Toate camerele de cazare erau dotate cu televizoare, proprietatea căminului, amplasate pe perete pentru a economisi spațiul. De asemenea, în toate camerele erau instalate telefoane. La parterul clădirii era amenajată o cameră de vizite, dar acestea se puteau desfășura, în funcție de situație, și în camerele de cazare sau în curtea centrului. Exista un registru în care erau consemnate vizitele. Aproximativ 50 dintre beneficiarii căminului erau vizitați și aproximativ 30 dintre aceștia își vizitau rudele. Pe holurile căminului, în diferite zone, erau amenajate mici biblioteci, după acesta inițiativă, potrivit declarațiilor directorului căminului, constatându-se o creștere a numărului de cititori și a volumelor împrumutate. Activitățile culturale și recreative se desfășurau în sala multifuncțională de la parterul clădirii, dotată cu televizor cu diagonală mare și sistem de sonorizare, precum și la clubul seniorilor, situat la etajul 3 al clădirii. În fiecare lună calendaristică se organizau 4-5 activități culturale, cu implicarea beneficiarilor, în cele două spații comune din cămin – cercuri religioase, programe muzicale, cercuri literare, ateliere de creație (mărțișoare, obiecte decorative, pictură etc.) etc. La etajul 1 al clădirii era amenajată o sală de pictură, produsele realizate aici fiind expuse în spațiile comune ale căminului. Curtea centrului era amenajată cu alei pietonale și mobilier urban exterior (foișoare, bănci etc.), troiță și, potrivit informațiilor furnizate de conducere, dar și Planului de îmbunătățire și adaptare la mediului ambiant, urmau să se aducă îmbunătățiri prin plantarea de arbori și arbuști, gazon, reorganizarea spațiilor de depozitare a deșeurilor menajere.

Referitor la respectarea legislației privind promovarea și protecția persoanelor cu deficiențe locomotorii, s-a constatat în timpul vizitei în cămin că acesta dispune de facilități de acces și transport în clădire – intrare prevăzută cu rampe și balustrade, lift special pentru persoane nedeplasabile. Conform informațiilor furnizate de personalul căminului, 25 de beneficiari se deplasau cu ajutorul cârjelor și 10 beneficiari se deplasau cu ajutorul cadrului metalic. Nu existau beneficiari care să necesite în mod permanent deplasarea cu fotoliul rulant, acesta fiind folosit doar în anumite situații, de exemplu pentru deplasarea la un medic de specialitate sau la spital.

La casieria căminului existau două seifuri unde beneficiarii puteau păstra bunurile de valoare sau banii, în acest sens fiind desemnate două persoane responsabile cu gestionarea acestei activități. Exista un registru cu bunurile sau banii păstrați în seifuri, în care se consemnau toate deschiderile seifului. Exista un sistem de supraveghere video, în spațiile comune și la punctele de acces în cămin, precum și în interior. În camerele de cazare nu existau butoane de panică, aspect justificat, potrivit declarațiilor conducerii, de prezența permanentă a personalului pe fiecare palier/tronson, dar și de comportamentul unor beneficiari care ar apăsa permanent și în mod



nejustificat butoanele de panică (de exemplu un rezident al căminului cu patologie din sfera psihiatrică aprinde toate luminile și deschide geamurile acolo unde are acces, indiferent de anotimp sau de ora din zi sau din noapte).

În timpul vizitei în cămin, membrii echipei de vizitare au remarcat curățenia și mirosul plăcut, atât în spațiile comune, cât și în camerele de cazare. Totuși, în unele camere de cazare, pereții erau goi, neexistând decorațiuni sau tablouri care să creeze o atmosferă caldă, familiară. În acest sens, membrii echipei de vizitare apreciază că toți beneficiarii ar trebui încurajați și sprijiniți pentru a-și personaliza camerele.

În timpul vizitei în cămin au fost intervievați mai mulți beneficiari, de ambele sexe și de diferite vârste. Toți respondenții s-au declarat foarte mulțumiți de condițiile de cazare, de calitatea și cantitatea hranei, precum și de diversitatea și calitatea programelor terapeutice, culturale și de petrecere a timpului liber. Unii dintre beneficiarii intervievați au ținut să mulțumească, prin intermediul membrilor echipei de vizitare, angajaților, pentru munca depusă și pentru tratamentul pe care îl acordă rezidenților căminului.

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

Conducerii Căminului de Pensionari „Sf. Cuvioasă Parascheva” Iași, județul Iași să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Aplicarea corespunzătoare a criteriilor de prioritate la admiterea în cămin, conform art. 3 din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, astfel încât și persoanele care dețin în proprietate locuință să poată fi admise în Căminul de Pensionari ”Sf. Cuvioasă Parascheva” Iași, cu respectarea condițiilor prevăzute de legislația în domeniu.
2. Angajarea pe posturile vacante a personalului necesar desfășurării activităților din cămin, având în vedere că, la data efectuării vizitei erau vacante următoarele posturi: medic, consilier juridic, referent, instructor de educație, muncitor calificat, infirmier, îngrijitor, asistent medical.
3. Adaptarea Planului de instruire și formare profesională la diverse situații neprevăzute și care necesită o informare suplimentară a personalului, astfel încât să se desfășoare instruire și formări profesionale cu privire la gestionarea situațiilor neprevăzute, precum și completarea planului cu teme referitoare la legislația privind drepturile omului.
4. Atragerea fondurilor necesare pentru realizarea unor lucrări de reparație și modernizare a exteriorului clădirii, motivat de faptul că la data efectuării vizitei, la unele etaje, erau zone afectate de ploi.



5. Întocmirea formularelor de consimțământ informat în cazul tuturor persoanelor care beneficiază de servicii de asistență medicală, cu respectarea prevederilor Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată precum și a prevederilor Codului deontologic medical referitoare la consimțământ.
6. Extinderea aplicării programelor de recuperare funcțională, prin diversificarea procedurilor și creșterea numărului ședințelor de kinetoterapie, având în vedere numărul mare de beneficiari care prezintă diagnostice care ar putea beneficia de astfel de programe.
7. Întocmirea unui Registru de decese în care se fie consemnate toate datele cu privire la modul de producere a acestor evenimente, sau consemnarea în Registrul de evidență a incidentelor deosebite a tuturor incidentelor (**inclusiv decese**), precum și a celorlalte înscrieri prevăzute de standardele minime de calitate în domeniu (data producerii incidentului, natura acestuia, consecințele asupra beneficiarului identificat prin nume, prenume, vârstă, data notificării familiei și/sau a instituțiilor competente ce trebuie informate conform legii, măsuri luate).
8. Încurajarea și sprijinirea tuturor beneficiarilor pentru a-și personaliza camerele de cazare, inclusiv prin decorarea pereților cu tablouri, fotografii sau alte obiecte personale.

Bacău, 11.07.2022

